

[\(/\)](#)[🏠 \(/\)](#)[Biografier, erindringer \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60)[Bøger \(https://www.historie-online.dk/boger\)](https://www.historie-online.dk/boger)[Anmeldelser \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5) > [Kelvins krig](#)[← Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/sjostakovitj-en-sovjetkunstner\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/sjostakovitj-en-sovjetkunstner)

Kelvins krig

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 432

Del artikel: [f](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kelvins-krig) (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kelvins-krig) [🐦](#)

(https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses på https://www.historie-

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kelvins-krig) [in](#)

(http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kelvins-krig&title=)

Anders Lindemann

Kelvins krig. Den dramatiske historie om en dansk forfatters storhed og fald

Lindhardt og Ringhof. 356 sider, ill. 320 kr.

Den næsten glemte forfatter og modstandsmand

Forrygende fortælling om forfatteren Kelvin Lindemann graver dybt i hans liv og historie. Et liv fyldt med højdepunkter og dybe fald. Han slog Mogens Wieth i gulvet, var med til at danne modstandsgruppen Holger Danske, var krigskorrespondent i Spanien, flygtning i Sverige, fornærmede Karen Blixen – og endte i selvvalgt tilbagetrukkethed. Hans barnebarn, Anders Lindemann, tager læseren med på ikke så lidt af en tour de force.

Af Erik Ingemann Sørensen

”Hvad har en retsmediciner og en journalist tilfælles? Vi søger begge efter svar, vi leder efter forklaringer...”, skriver forfatterne indledningsvis i deres bog: Markil Gregersen, Tommy Heisz: ”Dødens årsag. Et retsmedicinsk snit gennem danmarkshistorien”, s.7, Lindhardt og Ringhof, 2020.

Både Søren Kierkegaard og Herman Bang har beskrevet små rum i et chatol, som gemte på hemmeligheder. En sådan oplevelse havde forfatteren Anders Lindemann. Familien havde fundet et sort hylster, og da han åbnede det, stod han med en tysk revolver med indgraveret hagekors i hånden. En Walther P.38.

Den tyske standardpistol – denne stammer fra Norge. (HPN-foto).

"Opdagelsen af en tysk tjenestepistol fra 2. Verdenskrig gjorde mig nysgerrig. Jeg måtte vide mere om min morfars liv. Det skulle blive en rejse, der kom til at føre mig gennem centrale dele af det 20. århundredes historie..." (s.11). Så er der lagt op til drama. Et drama der fortsætter i prologen, hvor han fortæller om den berygtede Anders Møller, der den 16. februar 1944 tilsyneladende ville likvidere Kelvin Lindemann. Denne undslap, selv om Møller skød efter ham.

Den 17. maj 1947 fik Lindemann hævn, da han vidnede ved byretten i Kolding, hvor denne Møller var tiltalt for drabsforsøg på ham. Nu under hans rigtige navn: Johannes Rasmussen. Forfatteren skriver om Kelvin Lindemanns optræden som vidne: "Efter alt at dømme beseglede disse vidneudsagn Johannes Rasmussens skæbne..." (s.260). Den 23. maj blev Johannes Rasmussen dømt til døden. Han ankede til Højesteret, men uden held. Den 23. marts 1948 blev han her enstemmigt dømt til døden. Den 13. maj blev han henrettet i Undallslund plantage.

Her blev anmelderen lidt overrasket. Datoangivelse er ikke korrekt Han blev dødsdømt den 27. ikke den 23. maj. Derefter gik anken til Vestre Landsret, der den 27. september stadfæstede dødsdommen. Den 22. marts 1948 nåede Højesteret frem til samme konklusion. Johannes Rasmussens benådningsansøgning blev afslået den 10. april samme år. Seks dage senere blev han kørt til Viborg Arrest. Den 13. maj klokken 01.00 blev han henrettet ved skydning i Uldallunds Plantage i en alder af 31 år. I øvrigt blev den dødsdømte Hans Erik Munck (33 år) henrettet samme sted en time senere.

Det burde Anders Lindemann have haft lidt bedre styr på. Af litteraturoversigten fremgår, at han ikke har brugt originalt kildemateriale – og heller ikke Frank Bøghs bog: "De dødsdømte" (People's Press, 2011). Det er lidt synd, at læserne skal slå op bag i bogen for at finde ud af, at Johannes Rasmussen er identisk med den modbydelige håndlanger "Snogen".

De to fortællinger fortæller egentlig alt om Kelvin Lindemann. En forfatter, der har en særlig evne til at fange tiden – og så en person, der er viklet ind i den ene mærkværdige affære efter den anden. En person, det er svært at holde fast i.

Succes fra starten

Den 2. april 1933 modtog Kelvin Lindemann den store udmærkelse: "H. C. Andersens-mindemedalje". Det var romanen "Vi skal nok blive berømte", der var anledningen – en fortælling om ungdommens seksualitetsprotest mod de victorianske forældre. Det var sandelig ikke alle, der var begejstrede for bogen. Chefredaktøren på "Ekstra Bladet", Freilif Olsen, skrev: "Pjank og pjask alt sammen det er til at få kvalme af". Pudsigt nok har denne del af bogen fået hovedoverskriften: "En laban i jazztiden". Ganske rammende. For Kelvin Lindemann var en 'provocateur' uden lige. Men forstod også at ramme tidsånden: "Bøger fra forfattere som Kelvin Lindemann var noget nær det første brøl, som den litterære ungdom lod høre fra sig efter 1. verdenskrig. Han var repræsentant for den første generation, som var blevet voksne efter krigen, men som var for unge til, at rædslerne havde efterladt sig et varigt indtryk." (s.26).

Dræbte tyske soldater efter et af krigens store slag. HPN-foto.

Lindemann var ikke den eneste, der ønskede at beskrive tidsånden. Én, man nok husker bedre, er Knud Sønderby, der med sin roman "Midt i en jazztid" ramte tidens vibrerende nerve. Romanen, der udkom i 1933, fik også fra flere sider en negativ anmeldelse. Men de to forfattere blev på mange områder dem, der skabte et nybrud i dansk litteratur. For mig at se med Knud Sønderbys mere følsomme pen end Lindemanns.

Men Kelvin Lindemann gik nye veje. Hvad nok ikke mange erindrer sig den dag i dag, så blev en sprælsk tanke fra hans side til en daglig avisrubrik. En rubrik der får mange af os til at le højt ved morgenbordet. Den 9. marts 1932 så man i Politiken for første gang spalten 'At tænke sig'. Den blev skrevet af Kelvin Lindemann og Hakon Stephensen. Teater og film var andre områder, hvor han udfoldede sig.

Problematiske kontakter

Sommeren 1937 var han gæst hos "Nordische Gesellschaft" i Travemünde. Et selskab der i sit storråd blandt kunne mønstre Alfred Rosenberg, nazisternes chefideolog (henrettet 16. oktober 1946 i Nürnberg) og Heinrich Himmler, SS-manden hvis sortklædte, støvletrampende dødningehovedbærende hærenhed spredte rædsel i Tyskland. (Begik selvmord i Nordtyskland den 23. maj 1945).

Gæsterne "... blev forkælet med gratis mad og drikke, mens de blev præsenteret for indflydelsesrige nazister inden for staten og partiet..." (s.79).

Forfatteren peger på, at der naturligvis blev indberettet om de enkelte. Og her blev han omtalt som en berømt dansker, der senere kunne vise sig brugbar.

Chefideolog Alfred Rosenberg taler i Lübeck sidst i 1930'erne. (HPN-foto)

Opholdet i Travemünde hang i eftertiden over Kelvin Lindemann som en skygge. Og bedre blev det ikke, da han rejste til Spanien for som skribent at dække borgerkrigen – og endnu engang havnede hos fascisterne. Efterfølgende blev han udsat for kritik for netop at vælge denne side.

Et halvt år efter han kom hjem, udkom hans roman: 'Alt levende lyser', deraf litteraturkritikeren Frederik Schyberg blev betegnet som skrevet flot og internationalt, men noget usikker. Det er næsten symbolsk for alle hans bøger – anmelderne var et enten eller.

De mørke fugle fløj

Flere historikere har antydnet, at Christian IX blev reddet af besættelsen 1940 – 45. Man kan næsten sige det samme om Kelvin Lindemann. Om end hans indsats i modstandskampen er noget løs i kanterne.

Holger Danskes kontaktsted i Istedgade i København. Den ser næsten sådan ud i dag, da den er bevaret for at minde om den berømte gruppe. (Foto FHM)

I 1943 havde Kelvin Lindemann fået kontakt til gruppen, skriver barnebarnet. Det er en ganske mærkværdig fortælling fyldt med underlige motiver. Og situationer. Var Kelvin Lindemann involveret i drab? Hvilken rolle spillede han i modstandsbevægelsen? Hvorfor slog han skuespilleren Mogens Wieth i gulvet? Ole Lippmann var ikke i tvivl om, at Lindemann havde hjulpet jøder over Øresund – i et antal på mellem 600 -700. Betalt af egen lomme til de mange fiskere, der i efteråret 1943 sikrede sig særdeles gode "fangster".

Interessant er det, at Kelvin Lindemann ikke spiller nogen særlig rolle i de faglige fremstillinger, der siden er udgivet om besættelsen. En anmelder skal passe på ikke at blive en såkaldt "Spielverderber", der afslører for meget. Så jeg holder mig til at konstatere, at den del af bogen, der omhandler de fem onde år, er spændende, men også udfordrende læsning. Der ligeledes omfatter tiden i Stockholm, hvor forfatteren må opholde sig til efter befrielsen. Her havde han endnu ikke set sin datter og hustru, som han var blevet gift med under besættelsen.

Bogen har flere steder formuleringer, hvor man kunne ønske, der var lidt mere akkurate. Kapitel 31 indledes med sætningen: "I begyndelsen af maj 1945 landede Alexander Clifford i Kastrup lufthavn sammen med generalmajor Dewing..." (s.219). Det havde ikke krævet megen energi at præcisere med oplysningen om, at de landede i Kastrup på selve befrielsesdagen den 5. maj. Klokken 16.32.

Generalmajor Dewing ankommer til Kastrup den 5. maj 1945. Manden til venstre for ham er Ole Lippmann, der havde været overbevist om forfatterens indsats til gavn for jøderne i oktober 1943. (Foto: Frihedsmuseet)

Kelvin Lindemann blev i Sverige i længere tid. Med en god indtjening: "Efter krigen var salgstal begyndt at komme ind fra forskellige lande foruden checks med mange cifre. Han kunne uden tvivl anse sig som en af de mest succesfulde danske forfattere..." (s.222). Hans roman "Det kan vel frihed bære" og "Huset med det grønne træ" sendte ham på økonomisk himmelflugt.

Anders Lindemann har omhyggeligt gennemgået de mange kilder, der har været til rådighed, så han kunne kortlægge morfaderens ageren under og efter besættelsen. Billedet, der står tilbage, er ikke entydigt – der er fortsat en del mystik knyttet til personen.

Efterkrigstidens mærkværdigheder

I 1953 udkom roman 'En aften i kolera-året' skrevet af Alexis Hareng. Den vakte umiddelbart stor og positiv interesse blandt anmelderne. Men hvem denne forfatter var, stod hen i det uvisse. Flere mente dog, at forfatteren kunne være Karen Blixen. Hun var jo kendt for at skrive under pseudonym. Men hun gik retters vej for at få oprejsning. Det gav ikke det ønskede resultat. Hun blev så fornærmet, at hun besluttede sig for ikke længere at udgive sine bøger på dansk. Ingen over og ingen ved siden af baronessen. Men det var Kelvin Lindemann med en velskreven form for gøren lidt grin med borgerskabet.

Få år senere blev Kelvin Lindemann indlagt med mentalt sammenbrud, fortæller barnebarnet. Tilsyneladende var den litterære fejde blot dråben, der fik bægeret til at løbe over. For udfordringerne havde stået i kø siden besættelsen. Her var man spændt på, om der ville komme en redegørelse for sygdomsforløbet, om årsager med mere. Men nej. Det bliver ved konstateringen af, at "Depressionen blev langvarig og låste ham fast i en flerårig skriveblokering." (s.298). Det forekommer ærlig talt utilfredsstillende for læserne. For forståelsen af forfatteren.

Pludselig er Kelvin Lindemann involveret med CIA – efter Sovjetunionens overfald på Ungarn – her kunne data også have været mere korrekte. Denne kontakt bringer forfatteren både til Korea og Vietnam. Unægtelig en mærkværdig konstruktion han er havnet i. Han kæmper også for at blive formand for Dansk Forfatterforening, og havner også i den dubiøse Hans Hetlers selskab. En foruroligende deroute for manden, der havde skrevet adskillige anerkendte romaner.

Kelvin Lindemann dør i 2004.

"Kelvins Krig" bidrager på mange måder til en beskrivelse af såvel forfatteren som perioderne på en interessant måde. Måske endda til, at efterspørgslen på hans bøger stiger. Flere af dem fortjener det – omend de er knyttet meget til den tid, de er skrevet i. Men det er måske slet ikke nogen dårlig ide, at læserne her kan blive kendt med en del af vores omtumlede, nyere historie.

[Historie-online.dk, den 19. april 2023]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/sjostakovitj-en-sovjetkunstner>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

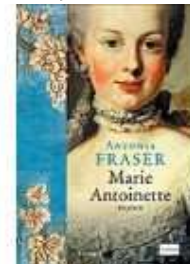
**SJOSTAKOVITJ. EN
SOVJETKUNSTNER**

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/sjostakovitj-en-sovjetkunstner>)

**IKKE JEG - ERINDRINGER FRA
EN BARNDOM OG UNGDOM**

(<https://www.historie-online.dk/boger/ikke-jeg-erindringer-fra-en-barndom-og-ungdom>)

MARIE ANTOINETTE - REJSEN

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/marie-antoinette-rejsen>)

Museumsnumre 38 – Sække og sækkevogn

Ole Mortensøn fortæller om sækkegods

(<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/museumsnumre/museumsnumre-38-saekke-og-saekkevogn>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-21-2023>)

